

A. Głowacka

Odmiany śliw na kandyzowane owoce

Świeże owoce mają zwykle krótki okres przydatności do spożycia, dlatego ważne jest ich umiejętne przetworzenie i zachowanie na okres jesienno-zimowy i wiosenny. Ważną rolę odgrywa również atrakcyjność produktu dla konsumenta. Takim produktem mogą być kandyzowane owoce, które wykorzystuje się jako składnik wypieków, dodatek do różnorodnych deserów lub słodką przekąskę, będącą smacznym zamiennikiem słodczy. Które z odmian śliw są najbardziej przydatne do tego typu przetwórstwa?

Skład chemiczny świeżych śliwek pozwala na wykorzystanie ich jako surowca do produkcji suszonych i kandyzowanych owoców. Pod względem wartości odżywczych oraz zawartości witamin i błonnika suszone i kandyzowane owoce przewyższają owoce świeże, niestety są od nich wyraźnie bardziej kaloryczne.

Owoce kandyzowane to produkty przetwórstwa zakonserwowane poprzez wielokrotne obgotowanie ich w wysokocukrowym syropie i w odpowiedniej temperaturze. W procesie kandyzowania cukier wnika do owoców, a wydostaje się z nich woda. Podczas odwodnienia dochodzi do zmian właściwości fizycznych wpływających na teksturę i wygląd owoców.

Mgr inż. Agnieszka Głowacka

Institut Ogródnictwa – PIB w Skierniewicach

Wśród owoców kandyzowanych, które najczęściej spotykamy w sprzedaży, znajdują się: ananas, banan, wiśnia czy skórka pomarańczy i cytryny, ale do kandyzowania przydatne są również takie owoce, jak m.in. porzeczka, żurawina, borówka, truskawka, jabłko, gruszka, kiwi, melon, morela, śliwka.

Owoce śliw zawierają średnio od 70 do 90% wody i 16% suchej masy. Są bogate w błonnik działający korzystnie na trawienie i zapobiegający zaparciom. Mimo stosunkowo niewielkiej zawartości witaminy C są cennymi przeciwutleniaczami chroniącymi przed wolnymi rodnikami. Działanie przeciwutleniające i przeciwzapalne śliwek wzmacniają związki prozdrowotne, należące głównie do grupy polifenoli. Najwięcej substancji aktywnych znajduje się w ciemno zabarwionej skórce owoców. Obecne w śliwkach witaminy z grupy B wpływają kojąco na układ nerwowy i poprawiają samopoczucie. Śliwki zawierają również znaczną ilość potasu, który odpowiada m.in. za kontrolę ciśnienia krwi, pracy nerek oraz regulowanie gospodarki wodno-elektrolitowej. Są to tylko niektóre z zalet owoców śliw.

Wybór odpowiednich odmian do przetworzenia daje szansę uzyskania soczystych i smaczných śliwek kandyzowanych

Wybór odpowiednich odmian do przetworzenia daje szansę uzyskania soczystych i smacznych śliwek kandyzowanych. Owoce takich odmian powinny charakteryzować się przede wszystkim wysoką zawartością ekstraktu i suchej masy. Preferowane są te o wyrównanym kształcie i wielkości oraz odpowiedniej jędrności miąższu i z łatwo oddzielającą się pestką. Takie owoce można zebrać z drzew wielu odmian śliw uprawianych w naszym kraju. Wybór konkretnej odmiany zależy od indywidualnych preferencji i podjęcia decyzji, czy owoce przeznaczone do kandyzowania mają być bardziej słodkie czy kwaśne. Ma to przełożenie na smak kandyzowanych owoców, ponieważ w czasie obróbki cieplnej słodki lub kwaśny akcent śliwek staje się znacznie bardziej wyrazisty.

Nie wszystkie odmiany są jednakowo przydatne do kandyzowania. Problemem w przypadku niektórych z nich jest niezachowywanie kształtu ze względu na zmianę struktury tkanki owocowej pod wpływem nasycania owoców syropem cukrowym. W przypadku części odmian dochodzi natomiast do utraty znacznej ilości pigmentu, co powoduje, że kandyzowane owoce mają błądy

A. Głowacka

Kabardinskaja Rannaja

kolor, podczas gdy preferowane są intensywne, jednolodne, naturalne barwy.

Z dotychczasowych badań i doniesień wynika, że ciekawymi odmianami do produkcji kandyzowanych owoców są: Kabardinskaja Rannaja, Termano, Amers, Valjevka, Stanley, President, Empress, Węgierka Zwyczajna.

Kabardinskaja Rannaja

Odmiana o wczesnej porze dojrzewania owoców otrzymana w Rosji w wyniku wolnego zapylecia śliwy Anna Späth. Jej drzewa są średnio

Nie ryzykuj! Zakończ ochronę
w **3** krokach!

PRZED ZBIORAMI

1 Puenta
62.50 WG

2 Pretor
469 SC

Bardzo dobre zakończenie
ochrony fungicydowej w sadzie

Jeszcze lepsze rozpoczęcie
przechowywania owoców

Zapobiegają chorobom
przechowalniczym

PO ZBIORACH

3 FruitSmart

Polski środek do przechowywania
owoców i warzyw zawierający 1 MCP
Samodzielna i łatwa aplikacja
Skuteczność potwierdzona
przez sadowników

inn^oiso
Better chemistry

#wybieramINNVI

A. Glowacka

Temano

A. Glowacka

Valjevka

A. Glowacka

Stanley

wytrzymałe na mróz, rosną średnio silnie i tworzą rozłożyste, średniej gęstości korony. Kwitną średnio wcześnie, plonują regularnie i zwykle obficie. Są samopłodne. Owoce dojrzewają w pierwszej lub drugiej dekadzie sierpnia. Są duże, o masie 45–65 g, szerokoowalne. Okrywa je cienka, czerwono-fioletowa skórka z licznymi, dużymi przetchlinkami i intensywnym nalotem woskowym. Miąższ jest żółty, dość jędrny, słodkawy, smaczny. Pestka mała w stosunku do owocu, zwykle dobrze oddziela się od miąższu.

Temano

Odmiana typu węgierki wyselekcjonowana w miejscowości Tęgoborze (gmina Nowy Sącz) w Małopolsce. Po wieloletnich obserwacjach drzewa matecznego rosnącego wśród drzew zawierusowanych, a niewykazującego objawów szarki ani na liściach, ani na owocach, rozmnożono je i założono pierwszy sad. Pozytywne wyniki obserwacji wpłynęły na decyzję o zgłoszeniu wyselekcjonowanej śliwy do badań rejestrowych

Preferowane są odmiany o wyrównanym kształcie i wielkości owoców oraz odpowiedniej jędrności miąższu i z łatwo oddzielającą się pestką

COBORU w Słupi Wielkiej, a po pozytywnej ocenie odrębności, wyrównania i trwałości wpisano ją do Krajowego Rejestru Odmian pod nazwą Temano. Jej drzewa rosną średnio silnie, plonują regularnie i zwykle obficie. Owoce osiągają dojrzałość zbiorczą w drugiej połowie sierpnia. Ich masa wynosi najczęściej 25–30 g. Kształtem przypominają owoce Węgierki Wczesnej. Okrywa je granatowa skórka z intensywnym szaroniebieskim nalotem. Miąższ jest początkowo zielonożółty, a we w pełni dojrzałym owocu – pomarańczowy, smaczny, bardzo łatwo oddzielający się od pestki. Owoce są przydatne do spożycia w stanie świeżym oraz na dżemy, knedle czy do wypieku ciast. Są również dobrym surowcem do kandyzowania, m.in. ze względu na wysoką zawartość suchej masy oraz wysoką akumulację związków polifenolowych, w tym antocyjanów.

Amers

Odmiana o wysokiej jakości owoców, które nadają się do bezpośredniej konsumpcji, do ciast, na susz i do kandyzowania. Jej drzewa rosną umiarkowanie silnie, kwitną średnio wcześnie, plonują obficie i regularnie. Są częściowo samopłodne, ale wyraźnie lepiej plonują w sąsiedztwie innych śliw, takich jak: Cacanśka Lepotica, Cacanśka Najbolja, Stanley, Empress, Bluefre, Węgierka Dąbrowicka. Owoce dojrzewają w pierwszej połowie września. Są duże, o masie 50–60 g, owalne, lekko spłaszczone. Okrywa je fioletowoniebieska lub bordowoniebieska skórka, która słabo wybarwia się u owoców zacięzionych. Miąższ jest żółty do pomarańczowożółtego, dość jędrny, smaczny i bardzo dobrze oddziela się od pestki, która ma często skłonności do rozlamywania.

A. Glowacka

Amers

Valjevka

Odmiana o bardzo smacznych owocach, tolerancyjnych na szarękę. Jej drzewa rosną średnio silnie i tworzą rozłożyste, umiarkowanie zagęszczone korony. Kwitną średnio późno, owocują corocznie, zwykle dość obficie. Są samopłodne. Owoce dojrzewają najczęściej w drugiej dekadzie września. Są średniej wielkości, o masie 30–40 g i charakterystycznym butelkowatym kształcie. Okrywa je niebieskogrnatowa skórka z intensywnym, szaroniebieskim nalotem. Miąższ jest zielonożółty do żółtego, bardzo soczysty, z dobrze oddzielającą się pestką. Owoce są przydatne do kandyzowania ze względu na wysoką zawartość ekstraktu i suchej masy oraz związków polifenolowych, w tym antocyjanów.

Stanley

Odmiana tolerancyjna na szarękę, ale podatna na srebrzystość liści. Jej drzewa w pierwszych latach po posadzeniu rosną silnie, ale po wejściu w okres owocowania wzrost wyraźnie słabnie.

reklama

A. Glowacka

President

Tworzą dość luźne korony z konarami wzniesionymi ku górze i zwisającymi dolnymi gałęziami. W okres owocowania wchodzić wcześniej, kwitną średnio wcześniej, plonują corocznie i zwykle obficie. Są samopłodne. Owoce dojrzewają najczęściej w pierwszej połowie września i osiągną masę 40–50 g. Mają kształt jajowaty, wyraźnie zwężony od strony szypułki. Okrywa je ciemnogrnatowa skórka z gęstym, niebieskofioletowym nalotem i drobnymi jasnobrązowymi przetlinkami. Miąższ jest zielonożółty do żółtego, soczysty, z dużą zawartością cukrów. Smak zależy od wielkości plonu oraz warunków pogodowych w czasie dojrzewania. W przeprowadzonych badaniach bardzo pozytywnie wypadła organoleptyczna ocena kandyzowanych owoców tej odmiany.

President

Odmiana o późnej porze dojrzewania owoców. Jej drzewa rosną silnie, plonują zwykle dobrze i niezawodnie. Są częściowo samopłodne, ale

SPRZEDAM drzewka śliw
– węgierki odmiany „TEMANO”

Odporne na szarękę!

**Gospodarstwo Ogrodnicze
Stanisław Małek**

ul. Śliwkowa 38, 33-312 Tęgorozę
tel. 18 444 90 38, kom. +48 604 783 377

A. Glowacka

Empress

A. Glowacka

Węgierka Zwykła

lepiej plonują w sąsiedztwie zapylaczy, takich jak: Stanley, Empress, Amers czy Valor. Owoc dojrzewają w ostatniej dekadzie września lub w październiku, zależnie od rejonu uprawy i warunków klimatycznych w danym roku. Są duże, o masie 50–60 g, owalne. Skórka w chłodniejsze lata jest bordowa, a w lata cieplejsze bordowofioletowa lub prawie granatowa. Miąższ u w pełni dojrzałych owoców jest żółty i dość zwarty. Smak i oddzielanie pestki od miąższu zależy od warunków pogodowych w sezonie wegetacyjnym. Odmiana President wyróżnia się wysoką zawartością minerałów (potas, sód, wapń), zdolnych do utrzymania struktury tkanki owocowej podczas przetwarzania. W badaniach kandyzowane owoce tej odmiany, podobnie jak owoce odmiany Stanley, uzyskały wysoką notę za smak, aromat i wygląd.

Empress

Odmiana cenna dla przetwórstwa ze względu na wysoką akumulację całkowitych polifenoli, antocyjanów oraz witaminy C. Jej drzewa w pierwszych latach po posadzeniu rosną silnie, ale po wejściu w okres owocowania ich wzrost wyraźnie słabnie. Kwitną średnio wcześnie, plonują corocznie i obficie w obecności takich zapylaczy, jak: Stanley, Bluefre, Valor, Cacanska Lepotica, President, Verity. Owoc dojrzewają w drugiej dekadzie września, a w lata chłodne – w końcu września lub na początku października. Przy średnim plonie, w dobrych warunkach glebowych i klimatycznych, a zwłaszcza przy dostatku wilgoci, masa jednego owocu może przekraczać 100 g. Owoc są wyraźnie wydłużone i mają kształt bardzo dużej węgierki. Okrywa je

niebieskogrnatowa skórka z jasnym nalotem. Miąższ jest żółty, smaczny, z dość dobrze oddzielającą się pestką. Ze względu na wysoką kwasowość świeżych owoców również te kandyzowane wyróżniają się wyraźnym, kwaśnym smakiem.

Węgierka Zwykła

Odmiana ceniona przede wszystkim za niepowtarzalny smak owoców, wyśmienitych do spożycia na świeżo oraz do przetwórstwa. Jej drzewa są wytrzymałe na mróz, ale podatne na szarękę. Zainteresowanie konsumentów powoduje jednak, że mimo trudności w uprawie, nadal znajduje ona miejsce w sadach towarowych. W obrębie odmiany występuje wiele typów o zróżnicowanej wartości, a wśród nich klony: Promis, Tolar i Nectavit o mniejszej podatności na szarękę. Drzewa plonują regularnie, obficie lub średnio obficie, w zależności od roku i stanowiska. Zwykle dość późno wchodzi w okres owocowania. Są samopłodne. Owoc dojrzewają od połowy września do końca października. Są małe, najczęściej o masie 17–20 g, jajowate. Okrywa je początkowo brązowogranatowa, a w pełnej dojrzałości granatowa skórka z gęstym białawym nalotem i drobnymi, brunatnymi cętkami. Miąższ jest początkowo zielonożółty, potem żółty, a w pełnej dojrzałości pomarańczowy, jędrny, soczysty, o niepowtarzalnym aromacie i smaku, z bardzo łatwo oddzielającą się pestką. Owoc są przydatne do bezpośredniego spożycia oraz niezastąpione na przetwory, m.in. na susz, powidła, sliwowiec czy do kandyzowania. Zawartością suchej masy przewyższają inne odmiany śliw. Wyróżniają się również wysoką zawartością cukrów oraz związków polifenolowych, w tym antocyjanów. ■

W przypadku części odmian problemem jest niezachowywanie kształtu owoców w wyniku procesu kandyzowania